

KAPITOLA PÁTÁ

Nyní se musím obrátit k výrokům autorit, které jsem ve třetí kapitole znel jako námitky. K jejich porozumění však musím poznamenat, jak rozmanitě lze chápat, že lidé jsou v církvi svatí. Neboť o některých se říká, že jsou v církvi jen podle víry beztvare, jako předřezané křesťané zpletené do zločinů, jímž říká Pán u Lukáše 6: „Co já vám říkám: Pane, Pane, a nečiníte, co vám přikazuji?“ A u Matouše v 7. 1. kapitole praví o nich: „Mnozí mi řeknou v onen den: Pane, Pane, což jsme v tvém jménu neprorokovali a v tvém jménu nevymítali zlé duchy a v tvém jménu nečinili mnohé divy? A tehdy jim vyznám: Nikdy jsem vás neznal,“ totiž, že byste měli být spaseni. „Odejděte ode mne všichni, kteří činíte nepravost!“

Jiní jsou v církvi jen podle víry a přítomné milosti jako předvěděni spravedliví, kteří nejsou v církvi podle předurčení k životu věčnému.

Jiní jsou v církvi pouze podle předurčení, jako nepokřtěné děti křesťanů a pohané nebo Židé, kteří se stanou křesťany.

Jiní podle beztvare víry a podle předurčení, jako předurčení křesťané, kteří nyní sice žijí v zločinech, ale navrátí se k milosti.

Jiní podle předurčení i podle přítomné milosti, jako všichni vyvolení křesťané, kteří napodobují Krista v mravech a kteří mohou ještě v tomto životě vypadnout z tekoucí milosti.

Jiní pak jsou již v církvi zvláštní utváření v milosti. Avšak všichni se dělí na předvěděné a předurčené, z nichž první jsou konečně údy Pána Ježíše Krista.

Tak v prvním výroku o síti jsou předurčení označeni dobrými rybami

mi a předvěděni špatnými, které odhodili. Proto říká blažený Řehoř: „Svatá církev je přirovnávána k síti spuštěné do moře jak proto, že byla svěřena rybářům, – hle, první podobnost, – tak proto, že skrze ni je každý vytahován z vln přítomného věku do věčného království“, rozuměj povoláním, „aby neutronul v hlubinách věčné smrti.“ – Hle, druhá podobnost. – „Shromažďuje pak ryby všeho druhu, protože volá k odpuštění hříchů moudré i pošetilé, svobodné i otroky, chudé i bohaté, silné i slabé.“ – Hle, třetí podobnost. – Ať se tedy falešný písař strží vyvozovat: Svatá církev shromažďuje povoláním lidí všeho druhu; tedy všichni povolani k víře Kristově jsou údy svaté církve, nevěsty Kristovy. Proto v závěru ukazuje blažený Řehoř na vyvolené a zavržené, když říká: „A při tom skončení“, světa, „dobré ryby jsou vybírány do nádob a špatné odhazovány, poněvadž každý vyvolený je přijímán do věčných stánků, a zavržení pozbyvše světla věčného království, jsou odvlékáni do temnot zevnějších. Nyní totiž síť víry zahrnuje spolu dobré“ to jest vyvolené, „i zlé“, to jest předvěděné, „jako pomíchané ryby.“ – Hle, čtvrtá podobnost. – „Avšak břeh svatě církve naznačuje, co zatahla síť,“ rozuměj povoláním k víře, a blažený Řehoř dodává: „A ovšem“ mořské „ryby, které byly vyloveny, nemohou se proměnit. My však jsme jako zlí lovení, ale v dobroť jsme proměňováni.“ Tím přisvědčil, že předurčení zlí jsou konečně proměňováni v dobré. Je tedy hlas blaženého Řehoře hlasem předurčených, kteří proniknutí zlobou jsou od svatě církve povoláni křtem nebo pokáním k dobroť.

A tím se ozřejmuje i výklad druhého výroku o svatbě, k níž jsou shromažďováni ve víře dobří i zlí, kteří jsou smíšeni ve svatě církvi. Avšak zlí nejsou pravými syny, jako nejsou ani pravými přáteli, poněvadž nemají roucha svatebního, jímž je láska předurčení. Proto jim řekne král svatby, jako řekl jednomu: „Příteli, jak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního?“ K tomu říká Řehoř: „Je to velice zvláštní, nejmilejší bratři, že ho nazývá přítelem a zároveň ho odsuzuje, jako by mu rovnou říkal: Příteli a nikoli příteli, příteli ve víře a nikoli příteli ve skutcích.“ Tak Řehoř.

I výklad třetího výroku je zřejmý, protože „z království“ svatě církve „vyberou všechna pohoršení, i ty, kteří činí nepravost“, to jest hřích konečně nekajících. Hle, tu se mluví o předvěděných.

K čtvrtému výroku, který zní: „Zruší-li kdo jedno z těchto nejmen-